

VENEZUELA

VENEZUELA
Tarım Sektörü
Ülke Yatırımcı Rehberi

2022

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	2
GENEL BİLGİLER	4
EKONOMİK GÖSTERGELER	5
LOJİSTİK	5
HUKUKİ ALTYAPI	6
TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMALARINI	6
BAŞLICA ULUSLARARASI ÜYELİKLER	7
VENEZUELA PAZARINA ERİŞİM DURUMU	8
TARIM SEKTÖRÜ	9
ARAZİ KULLANIMI	11
İKLİM	12
BİTKİSEL ÜRETİM	13
EKİM ALANLARI	13
VERİM	15
ÜRETİM MİKTARI	17
HAYVANSAL ÜRETİM	19
ÜRETİM MİKTARI	19
HAYVAN VARLIĞI	20
ORMAN ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ	21
DIŞ TİCARET	22
DIŞ TİCARET ORTAKLARI	22
VENEZUELA'NIN İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ	23
TARIM ÜRÜNLERİ İHRACATINDAKİ BAŞLICA ÜLKELER	23
VENEZUELA'NIN İTHAL ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ	24
TARIM ÜRÜNLERİ İTHALATINDAKİ BAŞLICA ÜLKELER	24
ORMAN ÜRÜNLERİ İTHALATI	25
ORMAN ÜRÜNLERİ İHRACATI	25
TÜRKİYE-VENEZUELA TİCARETİ	26
TÜRKİYE'NİN VENEZUELA'YA İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ	26
TÜRKİYE'NİN VENEZUELA'DAN İTHAL ETTİĞİ TARIM ÜRÜNLERİ	27
TÜRKİYE'DEN VENEZUELA'YA İHRAÇ POTANSİYELİ YÜKSEK ÜRÜNLER	28
YATIRIM ORTAMI	29
DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	30
BANKACILIK	31
VERGİLENDİRME	31
KAYNAKÇA	32
SONSÖZ VE İLETİŞİM	33

KISALTMALAR

CD	: Community for Democracies	Demokrasi Topluluğu
CDB	: Caribbean Development Bank	Karayip Kalkınma Bankası
CELAC	: Community of Latin American and Caribbean States	Latin Amerika ve Karayip Devletleri Topluluğu
FAO	: Food and Agriculture Organization	Gıda ve Tarım Örgütü
G-15	: Group of 15	Onbeşler Grubu
G-24	: Intergovernmental Group of Twenty Four	Uluslararası Para İşleri ve Kalkınma Konulu Hükümetler arası Yirmi Dört Grubu
G-77	: Group of 77	77'ler Grubu
IAEA	: International Atomic Energy Agency	Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu
IBRD	: International Bank for Reconstruction and Development	Uluslararası Yeniden Yapılandırma ve Kalkınma Bankası
ICAO	: International Civil Aviation Organization	Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü
ICRM	: International Red Cross and Red Crescent Movement	Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Hareketi
IDA	: International Development Association	Uluslararası Kalkınma Birliği (Dünya Bankası)
IFAD	: International Fund for Agricultural Development	Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu
IFC	: International Finance Corporation	Uluslararası Finans Kurumu
IFRC	: International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies	Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu
IHO	: International Hydrographic Organization	Uluslararası Hidrografi Örgütü
ILO	: International Labor Organization	Uluslararası Çalışma Örgütü
IMF	: International Monetary Fund	Uluslararası Para Fonu
IMO	: International Maritime Organization	Uluslararası Denizcilik Örgütü
Interpol	: International Criminal Police Organization	Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı
IOC	: International Olympic Committee	Uluslararası Olimpiyat Komitesi
IOM	: International Organization for Migration	Uluslararası Göç Örgütü
IPU	: Inter-Parliamentary Union	Parlamentolar Arası Birlik
ITSO	: International Telecommunications Satellite Organization	Uluslararası Telekomünikasyon Uydu Örgütü
ITUC	: International Trade Union Confederation	Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu
LAIA	: Latin American Integration Association	Latin Amerika Entegrasyon Birliği
MIGA	: Multilateral Investment Guarantee Agency	Çok Taraflı Yatırım Garanti Ajansı
NAM	: Non-Aligned Movement	Bağımsızlar Hareketi
OPANAL	: Organismo para la Proscripción de las Armas Nucleares en la América Latina	Latin Amerika'da Nükleer Silahların Yasaklanması Ajansı
OPCW	: Organization for the Prohibition of Chemical Weapons	Kimyasal Silahların Yasaklanması Organizasyonu
OPEC	: Organization of the Petroleum Exporting Countries	Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü
PCA	: The Permanent Court of Arbitration	Daimi Tahkim Mahkemesi (BM)

UN	: United Nations	Birleşmiş Milletler
UNCTAD	: The United Nations Conference on Trade and Development	Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı
UNESCO	: The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
UNHCR	: UN Refugee Agency	Birleşmiş Milletler Sığınmacı Ajansı
UNIDO	: United Nations Industrial Development Organization	Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü
UNWTO	: World Tourism Organization	Dünya Turizm Örgütü
UPU	: Universal Postal Organization	Evrensel Posta Birliği
WCO	: World Customs Organization	Dünya Gümrük Örgütü
WFTU	: The World Federation of Trade Unions	Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu
WHO	: World Health Organization	Dünya Sağlık Örgütü
WIPO	: World Intellectual Property Organization	Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü

GENEL BİLGİLER

Resmi Adı	Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti
Nüfus bilgisi ve istihdam verileri	29.789.730 (2022) İşgücü: Tarım %7,9 Sanayi %15,3 Hizmet %76,8 (ILO tahmini, 2019)
Dil (Resmi diller)	İspanyolca
Yüzölçümü	912.050 km ²
Başkenti	Caracas (Karakas)
Başlıca Şehirleri	Maracaibo, Caracas, Valencia, Ciudad Guayana, Barcelona, Maturin, Maracay
Yönetim Şekli	Başkanlıkla Yönetilen Federal Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Nicolas Maduro Moros
Siyasi ve İdari Yapısı	Başkanlık sistemi ile yönetilen federal bir cumhuriyettir. Devlet Başkanı, hükümetin ve devletin başı olup, görev süresi altı yıldır.
Coğrafi Konumu	Venezuela, Güney Amerika'nın kuzeyinde yer almaktadır. Kuzeyinde Karayip Denizi ve Atlantik Okyanusu, doğusunda Guyana, güneyinde Brezilya ve batısında Kolombiya ile komşudur. Ülkenin yüzölçümü 912.050 km ² 'dir. Brezilya ile 2.200, Kolombiya ile 2.050 ve Guyana ile 743 km sınırı bulunmaktadır. Venezuela'nın deniz kıyı uzunluğu ise 2.800 km'dir.

Kaynak: (Anonim a, 2022)

EKONOMİK GÖSTERGELER

GSYİH	160,13 Milyar \$ (IMF, 2022 tahmini)
Ülkenin ekonomik büyüme hızı	% 1,5
Kişi başına düşen milli geliri	5.950 \$ (IMF tahmini, 2022)
Tüketici fiyat enflasyonu	% 500 (IMF tahmini, 2022)
İhracat/ ithalat	İhracat: 3,2 Milyar \$/ İthalat: 7,2 Milyar \$
İşsizlik oranı	%6,4 (ILO tahmini, 2021)
İşgücünün sektörel dağılımı (%)	Tarım %7,9 Sanayi %15,3 Hizmet %76,8 (ILO tahmini, 2019)
İnsani gelişmişlik endeksi	0,7110 (HDI değeri)/ 113. Sırada (192 ülke arasında) (WB 2019)
Dünya Bankası iş yapma kolaylığı endeksi	188. sırada (190 ülke arasında) (2020 WB)
Ekonomik serbestlik endeksi	165. Sırada (165 ülke arasında) (Fraser Institute, 2019)
Küresel rekabetçilik açısından durumu	133. Sırada (141 ülke arasında) (WEF, 2019)
GSYİH'nin sektörel dağılımı	Tarım %27,8 Sanayi %29,3 Hizmetler %42,9
Doğal kaynakları	Petrol, doğal gaz, demir cevheri, altın, boksit, hidropower, elmas, diğer mineraller
Başlıca tarımsal üretim	Mısır, şeker, pirinç, muz, kahve

LOJİSTİK

Havalimanı sayısı ve ihracat ithalat gümrük kapısı sayısı	65 Havalimanı / 12 Uluslararası Havaalanı
Denizle olan bağlantısı (kıyısı var/yok)	Kuzeyinde Karayip Denizi ve Atlas Okyanusu vardır.
Liman bağlantısı (Liman var/yok),	Maracaibo, Puertocabello, San Antonio, Maracay, Guaranao Bay, Barquisimeto Anaco, Valera, Guanta, Caracas, Santo Domingo, Puerto Caldera, Barcelona, Venezuela, La Guaira, Puerto Rica, Merida, San Fernando de Apure, Guanare, Valencia, Maturin

Kaynak: (Anonim a, 2022)

HUKUKİ ALTYAPI

Anlaşmanın Adı	İmza Tarihi/Yeri	RG Tarih/No
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı	06.10.2017 Ankara	19.03.2018 tarih ve 30365 sayılı Resmi Gazete
Türkiye Cumhuriyeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti arasındaki Ticaretin Geliştirilmesi Anlaşması	17.05.2018	01.06.2020 tarih ve 31142 sayılı Resmi Gazete
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması	03.12.2018	20.02.2021 tarih ve 31401 sayılı Resmi Gazete
Türkiye Cumhuriyeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti arasında Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Alanında İşbirliği Anlaşması	29.04.2022	Henüz yayınlanmadı.

Kaynak: (Anonim a, 2022)

TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMALARI

Ülke Adı	İmza Tarihi	Yürürlük Tarihi
Guatemala	30 Ekim 1985	
Honduras	20 Şubat 1986	
El Salvador	10 Mart 1986	
Kosta Rika	21 Mart 1986	
Nikaragua	15 Ağustos 1986	
Trinidad ve Tobago	4 Ağustos 1989	
Guyana	27 Ekim 1990	28 Haziran 1991
CARICOM	13 Ekim 1992	1 Ocak 1993
Şili	2 Nisan 1993	2 Nisan 1993
Kolombiya - Ekvator - Venezuela - MERCOSUR	18 Ekim 2004	
Kolombiya	28 Kasım 2011	19 Ekim 2012
Peru	7 Ocak 2012	1 Ağustos 2013

Kaynak: (Anonim b, 2022)

BAŞLICA ULUSLARARASI ÜYELİKLER

İkili, bölgesel, çoklu ve çok taraflı ticari ilişkiler	Güney Ortak Pazarı (MERCOSUR) ile Gümrük Birliği- 8 Aralık 2005 MERCOSUR- İsrail STA 18 Aralık 2007
Üyesi olduğu başlıca uluslararası kuruluşlar	CD, CDB, CELAC, FAO, G-15, G-24, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRC, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ITSO, ITU, ITUC, LAES, LAIA, MIGA, NAM, OPANAL, OPCW, OPEC, PCA, UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO

Kaynak: (Anonim a, 2022)

VENEZUELA PAZARINA ERİŞİM DURUMU

Venezuela Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) ve Güney Ortak Pazarı (MERCOSUR; üyeliği 2017 yılında askıya alınmıŐtır) olmak üzere ikili ve çok taraflı çeşitli uluslararası anlaşma ve örgütlere üyedir.

DTÖ verilerine göre Venezuela'nın uyguladığı ortalama gümrük vergisi %13,8 oranındadır. Bununla birlikte ülkeler bazında tek taraflı olarak gümrük vergisi muafiyeti ilan edilebilmektedir.

Özellikle temel tüketim ve girdi mallarında 2019 yılında yaklaşık 8 bin ürünle başlayan vergi muafiyeti dönemler halinde ürün miktarı azaltılarak yaklaşık 3000 üründe 2022 yılı Mart ayı sonuna kadar uzatılmıŐtır.

Bununla birlikte, Ulusal Meclis tarafından 2022 yılının Ocak ayında Venezuela'da dövizle yapılan her türlü işlemde alınmak üzere %2,5 oranında vergi belirlenmiŐtir.

Ülkede gümrük işlemleri yaklaşık bir hafta sürebilmektedir. Bütün gümrük işlemlerinin yetkili bir gümrük komisyoncusu tarafından yapılması gerekmektedir.

Venezuela pazarına erişim imkânları ve dikkat edilmesi gereken diğer hususlara Ticaret Bakanlığının hazırlamıŐ olduğu "[Venezuela Ülke Raporu](#)" dokümanından ulaşabilmektedir (Anonim a, 2022).

Venezuela, DTÖ verilerine göre tarım ürünlerine ortalama olarak %13 (En Çok Kayırılan Ülke – MFN) gümrük vergisi uygularken, tarım dışı ürünlerde ise %13,9 gümrük vergisi uygulamaktadır.

Gümrük vergileri tarım ürünleri özelinde incelendiğinde ise; hayvansal ürünlerde ortalama %9,6 azami olarak %20, süt ürünlerinde ortalama %29,5 azami olarak %40 gümrük vergisi uygulamaktadır.

Bunların dışında ise azami olarak %40 oranında gümrük vergisi uygulanan; yağlı tohumlar ve yağlar ile Şekerli mamullere %20'nin üzerinde ve deđiŐen oranlarla gümrük vergileri uygulanmaktadır.

Venezuela ile ülkemiz arasında çiftte vergilendirmenin önlenmesi anlaşması bulunmakta ancak yatırımların karşılıklı teŐviki ve korunması bulunmamaktadır (Anonim c, 2022).

TARIM SEKTÖRÜ

Petrol 1920'lerden itibaren Venezuela ekonomisinde belirgin bir öneme sahip olmakla birlikte 1950'lere kadar tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın (GSYİH) yarısından fazlasını oluşturmaya devam etmiştir. 2000'li yıllara gelindiğinde tarımın GSYİH içindeki payı %5'lerin altına inmiştir.

Ülkenin yaklaşık %24'üne tekabül eden 21,5 milyon hektar ekilebilir tarımsal arazi bulunmaktadır. Venezuela'nın tarımsal üretim alanı ise yaklaşık 3 milyon hektar olup yüzölçümünün %3'üne karşılık gelmektedir.

Yaklaşık 16 milyon hektarlık orman alanı mevcuttur. Orman ürünleri üretiminin yaklaşık %90'ı kereste üretiminden ibarettir.

Balıkçılık özellikle 1990'lı yıllardan itibaren geliştirilmeye çalışılmıştır. 600 bin km²'lik bir deniz alanı balıkçılık yapmaya uygundur. Açık deniz balıkçılığının yanında iç su balıkçılığı da yapılmaktadır.

%90'ı küçük balıkçı teknelerinden oluşmak üzere 15 binden fazla balıkçı teknesi bulunmaktadır. Yaklaşık 100 bin balıkçı ailesi geçimini balıkçılıkla sağlamaktadır. Öte yandan Venezuela, kıyılarının ve karasularının genişliği nedeniyle deniz balıkçılığı sektöründe de önemli potansiyele sahiptir.

Petrol gelirlerine dayalı gıda ithalat politikası ile birlikte kamulaştırma ve fiyat kontrolleri, ithal girdi sıkıntısı gibi nedenlerle üretim oldukça düşmüş ülke gıdada ithalata bağımlı hale gelmiştir.

Coğrafi konumu sayesinde kahve, kakao, palmiye ve meyve ağaçları gibi ürünlerde veya şeker kamışı, muz, manyok gibi yarı kalıcı ürünlerde yüksek potansiyel olarak verim alabilecek bir tarım sektörüne sahiptir. Ayrıca geniş mera alanları göz önüne alındığında, bölge besi sığırları ve çift amaçlı (et ve süt) için büyük potansiyel sunmaktadır.

Venezuela tarım sektörü hakkında daha detaylı bilgi için Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan "[Venezuela Pazar Bilgileri](#)" dosyasına, verilen bağlantı üzerinden erişim sağlanabilmektedir (Anonim d, 2022).

Arazi kiralamaya uygunluk durumu

Venezuela'nın içinde bulunduğu ekonomik, siyasi ve sosyal durum yabancı yatırımcıların ülkeden kaçmasına neden olmakla birlikte ülkenin sahip olduğu potansiyel, yatırımlar için yüksek karlılık sağlayabilecek durumdadır.

Elverişli iklim, ekilebilir arazi, su kaynaklarının fazlalığı dikkate alındığında tarım sektörü yatırım yapılabilecek alanların başında yer almaktadır. Daha önce kamulaştırdığı alanlarda üretimi canlandıramayan **Hükümet, tarım alanlarını yabancılara kiralayarak üretimi artırmak istemektedir. Ayrıca arazi kira giderlerinin de üretilen mahsulle ödenmesi mümkündür.** Hükümet, **stratejik ortaklık veya karma şirket modelleriyle** üretimi yabancı yatırımcılarla birlikte gerçekleştirmek istemektedir. Önerilen modele göre, Venezuela tarafı arazi, hukuki ve fiziki güvenlik, alım garantisi, yakıt, makine ve işçilik katkısı sağlarken

yabancı yatırımcı, tohum, gübre ve kimyasal girdi, bilgi-tecrübe, teknoloji ve danışmanlık sağlayacaktır. Elde edilen ürün ise anlaşma sırasındaki ortaklık yapısına bağlı olarak paylaşılacak ve yabancı yatırımcı kendi payını devlete veya iç ve dış piyasaya satabilecektir.

Özellikle Bolivar ve Amazon eyaletlerinde yoğunlaşan orman alanları başta kereste üretimi olmak üzere yatırım beklemektedir. Bölge teka, Karaip çamı, akasya mangium, okaliptus başta olmak üzere tropikal ağaç türleri açısından oldukça zengindir. Venezuela Hükümeti ekolojik olarak sürdürülebilirliği gözeterek sektörü yabancı yatırımcılara açmaktadır.

Ülkede **çalışamaz durumda olan ya da düşük kapasite ile çalışan binlerce şirket ve fabrika** bulunmaktadır. Hükümet yetkilileri kar paylaşımı yoluyla bunları yabancılara devretmeyi planlamaktadır.

Toptan ve perakende ticaret alanındaki yatırımların da karlılığı yüksek olacaktır. Devletin kur ve fiyat üzerindeki kontrollerinin kalkmasıyla birlikte son zamanlarda çok sayıda toptan ve perakende ticaret firmaları ortaya çıkmaktadır.

Ülkenin yıllardır aksayan altyapı yatırım eksikliği nedeniyle başta elektrik, su ve ulaşım hizmetleri sıkıntılar yaşamaktadır. Bu alanda önümüzdeki dönemde ciddi yatırımlar yapılacağı açıklanmaktadır. Alternatif finansman imkânları geliştirilmek suretiyle söz konusu projelere yatırım yapılabilir.

Venezuela'da şirket kurma ve ortaklık şartlarına dair detaylı bilgiye Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan "[Yurt Dışı Yatırım Profili](#)" dosyasından ulaşabilmektedir (Anonim e, 2022).

ARAZİ KULLANIMI

Vilayet	İşletme sayısı	Kullanım durumu	Toprak sınıfı	Alanlar (ha)*		
Anzoategui	26	Tarımsal Arazi	3	2378,5		
			4	15607,4		
		Mera	5	8042,9		
			6	45526,4		
		Orman	7	1031,1		
			8	19231,5		
		Bolivar	15	Tarımsal Arazi	3	36633,6
					4	3681,0
Ekolojik Koruma	9			635,7		
	5			9478,7		
Mera	6			22897,9		
	7			36387,5		
Orman	8			328073,3		
	Monagas			41	Tarımsal Arazi	2
3		3705,0				
Mera		4	7338,5			
		6	43098,4			
Orman		7	7980,3			
		8	20357,5			
Portoguesa		35	Tarımsal Arazi		1	616,5
					2	22570,5
	Mera		3	11333,2		
			4	13535,5		
	Orman		6	22521,6		
			7	1659,7		
	Sucre		1	Tarımsal Arazi	3	3641,2
				Orman	8	313,6
TOPLAM	118			688712,6		

Kaynak: Venezuela Üretken Tarım ve Araziler Bakanlığı

Yukarıda bahsedilen arazi sınıflandırmalarında, 1. ve 4. sınıf arası araziler tarım ürünleri üretimi için uygun olarak değerlendirilen arazilerdir. 5. Sınıf araziler çayır-mera olarak kullanılabilirken, diğer araziler ise; ıslaha uygun olmayan ya da ıslahı ekonomik olarak verimli olmayan ancak kırsal turizm gibi diğer üretim dışı faaliyetler için değerlendirilebilecek arazileri ifade etmektedir. 6. sınıf ve sonraki sınıftaki arazilerin içerisinde doğal yaşam rezervleri, bataklık, çöl veya erozyona dayanıksız araziler de yer almaktadır.

Venezuela arazi varlığının; **798 hektarı I. Sınıf, 1.706 hektarı 2. Sınıf, 76.710 hektarı 3. Sınıf, 261.837 hektarı 4. Sınıf, 516.429 hektarı da 5. ve daha büyük sınıflardan oluşmaktadır. 1. ve IV. sınıf araziler toplamı 341.050 hektardır.**

İKLİM

Parametre	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağu.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ort.
Ort. Sıcaklık (°C)	26,8	27,6	28,6	29,1	28,1	26,5	25,9	26,3	27	27,4	27,1	26,6	27,3
Min. Sıcaklık(°C)	23	23,3	23,9	24,7	24,4	23,7	23,2	23,4	23,8	24,1	24	23,4	23,7
Maks. Sıcaklık(°C)	31,8	32,9	34,4	34,6	32,9	30,6	29,9	30,3	31,3	31,8	31,6	31,1	31,9
Yağış (mm)	17	12	13	46	123	177	200	190	123	98	69	39	1.107*
Nem(%)	65	60	55	58	67	79	83	83	79	76	76	73	71,2
Yağmurlu günler (g.)	3	2	2	4	12	17	19	18	14	12	11	7	121*

Kaynak: (Dünya Bankası, 2022)

* Yıllık yağış miktarı ve yağmurlu günler sayısı toplam olarak verilmiştir.

Tropik bir iklim kuşağında yer alan Venezuela sıcak ve nemli bir iklime sahiptir. Genellikle haziran-ekim ayları yağmur mevsimiyken, kasım-mayıs aylarında yağış düşüktür.

1.000 metre yükseklikteki Avila Dağları'nda konuşlanan başkent Karakas, ortalama 22 °C sıcaklığa sahiptir.

BİTKİSEL ÜRETİM

EKİM ALANLARI

ÜRÜN	2018 (Ha.)	2019 (Ha.)	2020 (Ha.)
Mısır	437.695	486.179	444.627
Kahve	161.625	162.900	162.807
Çeltik	170.654	150.251	122.368
Fasulye	71.122	87.507	87.257
Plantainler	64.028	64.258	62.414
Kakao	78.464	79.255	52.050
Şeker kamışı	72.043	65.971	50.899
Muz	39.696	47.000	50.213
Palmiye meyvesi	43.041	40.854	44.488
Susam	48.922	40.148	40.076
Manyok	34.101	36.858	37.129
Portakal	31.006	32.240	29.669
Patates	22.626	24.130	25.208
Ananas	22.479	22.249	22.740
Hindistan cevizi	16.838	16.222	15.589
Sorgum	15.499	13.028	13.236
Avokado	11.792	11.957	11.525
Biber (yeşil)	9.471	9.863	10.342
Havuç ve şalgam	7.432	8.476	9.258
Domates	9.027	9.471	9.213
Mandalina	10.788	9.577	8.956
Soğan (kuru)	8.221	8.552	8.718
Kavunlar	7.920	7.244	7.991
Soya fasulyesi	4.970	18.535	7.564
Kabaklar	6.235	6.863	7.547
Yautia (cocoyam)	7.629	7.066	7.495
Karpuzlar	10.055	7.412	7.180
Limon	6.131	6.582	6.927
Mangolar	8.682	7.934	6.794
Sebzeler (taze)	4.701	3.685	6.281

Meyve (taze)	4.638	3.806	5.609
Tropikal meyve (taze)	4.638	3.696	5.151
Yer elması	5.192	4.479	4.601
Kökler ve yumrular	4.577	4.561	4.585
Lahanalar	2.531	3.378	4.067
Papayalar	7.427	5.814	4.017
Ayçiçeği	17.711	2.500	3.610
Marul ve hindiba	3.534	3.034	2.925
Börülce	2.529	2.746	2.619
Tatlı patatesler	1.569	1.960	2.049
Pamuk	3.813	2.156	1.959
Soğan (yeşil, arpacık)	2.757	2.239	1.892
Yaprak Tütün	1.512	1.687	1.800
Patlıcan	1.784	1.437	1.494
Sarımsak	1.677	1.437	1.325
Şekerpancarı	1.181	1.102	1.147
Üzüm	1.148	1.200	1.145
Karnabahar ve brokoli	1.425	1.228	1.139
Şeftali ve nektarin	1.612	1.392	1.115
Yer fıstığı, kabuklu	1.086	809	1.000
Greyfurt	994	1.003	994
Salatalık ve kornişon	1.001	955	991
Sisal	787	678	660
Çilekler	722	662	540
Buğday	431	282	223
Ispanak	298	247	184
Fasulye (çalı)	107	72	144
Bezelye	143	133	118

Kaynak: (FAOSTAT, 2022)

VERİM

ÜRÜN	2018 (kg/ha)	2019 (kg/ha)	2020 (kg/ha)
Şeker kamışı	60.183	47.052	51.459
Karpuzlar	21.185	24.845	27.277
Lahanalar	32.912	28.758	27.218
Havuç ve şalgam	26.732	24.115	23.064
Soğan	22.509	22.147	21.937
Kavunlar	22.029	21.648	21.567
Şeftali ve nektarin	20.688	20.392	21.428
Ananas	21.041	21.195	21.219
Domates	20.263	19.784	20.289
Şeker pancarı	20.229	19.689	20.136
Marul ve hindiba	17.893	19.333	19.561
Patates	19.698	19.300	19.365
Çilek	19.639	18.826	18.272
Karnabahar ve brokoli	21.329	18.707	17.994
Papaya	18.579	17.400	17.853
Üzüm	16.000	17.000	17.790
Sebzeler (taze)	19.293	18.112	17.725
Soğan (arpacık, yeşil)	18.873	18.427	17.722
Muz	16.046	17.983	17.609
Mandalina	15.426	16.668	16.564
Tropikal meyve (taze)	14.436	14.833	15.567
Ispanak	15.349	14.445	15.239
Kabaklar	16.467	15.866	15.108
Kökler ve yumrular	13.993	13.838	13.879
Biber (yeşil)	15.017	13.357	13.437
Meyve (taze)	14.436	14.076	13.401
Mangolar	12.185	12.090	13.230
Manyok	12.543	13.000	12.806
Limon ve misket limonu	12.555	12.616	12.506
Salatalık ve kornişon	14.471	12.598	12.253
Portakallar	12.218	11.322	12.021

Hindistan cevizi	10.298	11.092	11.566
Plantainler	11.778	11.557	11.552
Avokado	11.201	10.881	11.492
Palmiye meyvesi	10.523	11.948	11.312
Yautia (cocoyam)	11.837	11.188	11.201
Patlıcan	11.002	10.382	10.606
Yer elması	9.060	10.875	10.329
Çalı fasulyesi	9.813	10.014	10.229
Tatlı patatesler	10.034	9.565	9.430
Sarımsak	8.882	8.429	8.349
Greyfurt	7.970	7.864	7.901
Çeltik	4.097	3.439	3.507
Mısır	4.058	3.221	3.491
Buğday	2.671	2.947	3.067
Sorgum	2.864	3.000	2.581
Sisal	2.268	2.327	2.377
Yaprak Tütün	2.150	2.232	2.221
Yerfıstığı (kabuklu)	2.000	2.499	2.000
Bezelye, (kuru)	1.532	1.338	1.458
Soya fasulyesi	1.088	1.200	1.230
Pamuk	1.092	1.400	1.223
Ayçiçeği	242	700	805
Börülce	772	759	748
Fasulye (kuru)	790	767	743
Susam	372	352	385
Kakao	310	363	384
Kahve (yeşil)	350	350	351

Kaynak: (FAOSTAT, 2022)

ÜRETİM MİKTARI

ÜRÜN	2018 (TON)	2019 (TON)	2020 (TON)
Şeker kamışı	4.335.727	3.104.097	2.619.188
Mısır	1.776.252	1.566.176	1.552.359
Muz	636.973	845.199	884.207
Plantainler	754.111	742.615	720.998
Palmiye meyvesi	452.907	488.114	503.228
Patates	445.679	465.709	488.155
Ananas	472.984	471.561	482.523
Manyok	427.736	479.154	475.455
Portakallar	378.832	365.009	356.651
Pirinç	699.238	516.752	429.179
Çeltik (öğütülmüş)	466.392	344.674	286.262
Havuç ve şalgam	198.674	204.398	213.528
Karpuzlar	213.014	184.151	195.851
Soğan	185.044	189.404	191.246
Domates	182.918	187.373	186.924
Hindistan cevizi	173.396	179.926	180.304
Kavunlar	174.473	156.819	172.344
Mandalina	166.419	159.626	148.344
Biber (yeşil)	142.224	131.736	138.963
Avokado	132.082	130.109	132.448
Kabaklar	102.674	108.888	114.022
Sebzeler (taze)	90.696	66.741	111.328
Lahanalar	83.301	97.144	110.697
Mangolar	105.789	95.921	89.884
Limon ve misket limonu	76.975	83.041	86.631
Yautia (cocoyam)	90.303	79.052	83.952
Meyve (tropikal, taze)	66.953	54.821	80.186
Meyve (taze)	66.953	53.574	75.168
Papaya	137.985	101.165	71.717
Fasulye	56.150	67.152	64.861
Kökler ve yumrular	64.048	63.113	63.633

Marul ve hindiba	63.233	58.657	57.215
Kahve (yeşil)	56.525	57.015	57.100
Yer elması	47.038	48.710	47.525
Sorgum	44.381	39.083	34.158
Soğan (arpacık, yeşil)	52.032	41.257	33.529
Şeftali ve nektarin	33.349	28.385	23.892
Şeker pancarı	23.890	21.697	23.096
Karnabahar ve brokoli	30.394	22.972	20.495
Üzüm	18.368	20.400	20.370
Kakao	24.303	28.749	20.000
Tatlı patatesler	15.744	18.747	19.322
Patlıcan	19.627	14.919	15.845
Susam	18.215	14.141	15.416
Salatalık ve kornişon	14.485	12.031	12.143
Sarımsak	14.895	12.113	11.062
Çilek	14.179	12.463	9.867
Soya fasulyesi	5.407	22.242	9.306
Greyfurt	7.922	7.888	7.854
Yaprak Tütün	3.251	3.766	3.998
Ayçiçeği	4.280	1.750	2.906
İspanak	4.574	3.568	2.804
Pamuk	4.165	3.019	2.396
Yerfıstığı (kabuklu)	2.172	2.022	2.000
Bezelye (güvercin)	1.953	2.085	1.958
Sisal	1.785	1.578	1.569
Çalı fasulyesi	1.050	721	1.473
Buğday	1.151	831	684
Bezelye	219	178	172

Kaynak: (FAOSTAT, 2022)

HAYVANSAL ÜRETİM

ÜRETİM MİKTARI (ton-adet)

ÜRÜN	2018	2019	2020
Yumurta, tavuk, (1000 Adet)	2.833.617	3.069.695	3.006.576
Süt (tam yağlı)	2.203.957	2.066.456	2.171.587
Sığır eti	437.516	361.453	408.573
Tavuk eti	448.228	428.154	406.074
Domuz eti	124.482	124.514	127.430
Sığır sakatatı (yenilebilir)	64.288	53.111	60.035
Sığır derisi	53.573	44.260	50.029
Sığır yağı	15.179	12.540	14.175
Domuz sakatatı (yenilebilir)	10.270	10.272	10.513
Domuz yağı	6.691	6.693	6.849
Keçi eti	5.727	6.834	6.632
Koyun eti	3.749	3.313	3.525
Keçi sakatatı (yenilebilir)	784	936	908
Koyun sakatatı (yenilebilir)	625	552	588
Bal	631	589	579
Keçi derisi	486	579	562
Koyun derisi	592	523	556
Tavşan eti	109	112	174
Keçi yağı	125	149	144
Koyun yağı	108	96	102
Balmumu	76	75	75

Kaynak: (FAOSTAT, 2022), (Ton)

HAYVAN VARLIĞI

ÜRÜN	2018 (ADET)	2019 (ADET)	2020 (ADET)
Sığır	15.898.928	16.002.651	16.239.223
Domuz	3.024.753	3.008.349	3.000.146
Keçi	1.514.873	1.515.185	1.494.371
Koyun	603.187	607.702	604.587
At	523.224	526.338	527.734
Eşek	440.000	440.000	440.000
Tavuk (1000 adet)	128.732	129.827	129.142
Katır	72.000	72.000	72.000
Arıkovanı	11.121	11.154	11.188
Tavşan (1000 adet)	663	713	661

Kaynak: (FAOSTAT, 2022)

ORMAN ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ

Ürün	Birim	2018	2019	2020
Odun yakıtı, iğne yapraklı olmayan	M ³	4.304.326	4.328.310	4.352.652
Biçilmiş ağaç, iğne yapraklı	M ³	670.000	670.000	670.000
Diğer endüstriyel yuvarlak ağaçlar,	M ³	485.000	485.000	485.000
Diğer kâğıt ve karton	Ton	296.371	296.371	296.371
Kütük, yuvarlak ve yarma, iğne	M ³	282.000	282.000	282.000
Kereste, iğne yapraklı olmayan tümü	M ³	280.000	280.000	280.000
Kütük, yuvarlak ve yarma, iğne	M ³	251.000	251.000	251.000
Talaşlar ve parçacıklar	M ³	215.000	215.000	215.000
Mdf/hdf	M ³	212.000	212.000	212.000
Geri dönüştürülmüş kâğıt	Ton	201.000	201.000	201.000
Testere kütükleri ve kaplama	M ³	174.000	174.000	174.000
Ev ve temizlik kâğıtları	Ton	133.754	133.754	133.754
Testere kütükleri ve kaplama	M ³	125.000	125.000	125.000
Ahşap artıkları	M ³	123.000	123.000	123.000
Kasa malzemeleri	Ton	109.815	109.815	109.815
Sunta	M ³	74.000	74.000	74.000
Ambalaj kâğıtları	Ton	41.067	41.067	41.067
Baskı ve yazı kâğıtları	Ton	39.434	39.434	39.434
Baskı ve yazı kâğıtları (kaplanmamış)	Ton	39.434	39.434	39.434
Odun kömürü	Ton	25.000	20.000	20.000
Diğer lif levha	M ³	19.000	19.000	19.000
Kimyasal odun hamuru	Ton	17.928	17.928	17.928
Kimyasal odun hamuru (ağartılmış)	Ton	17.928	17.928	17.928
Karton	Ton	11.735	11.735	11.735
Kontrplak	M ³	4.000	4.000	4.000
Kaplama levhalar	M ³	3.000	3.000	3.000

Kaynak: (FAOSTAT, 2022)

DIŞ TİCARET

Yıllar	İhracat			İthalat		
	Genel	Tarım	Tarımın Payı (%)	Genel	Tarım	Tarımın Payı (%)
2017	33,8	0,3	0,8	10,8	2,3	23
2018	37,8	0,3	0,7	11,6	2,5	21
2019	16,9	0,4	2,3	6,2	1,5	25
2020	4,8	0,4	12	6,8	1,9	29
2021	3,6	0,7	20	7,2	2,4	33

Kaynak: (Trademap, 2022) (Milyar ABD doları, yansı veri)

Dünya ithalatındaki payı **%0,03**, Dünya ihracatındaki payı **%0,2**

DIŞ TİCARET ORTAKLARI

Venezuela'nın Ürün İhraç Ettiği İlk 5 Ülke

Çin, Türkiye, ABD, Hollanda, Brezilya

Türkiye 2. Sırada

Venezuela'nın Tarımsal Ürün İhraç Ettiği İlk 5 Ülke

ABD, Mısır, Hollanda, Fransa, İspanya

Türkiye 25. Sırada

Venezuela'nın Ürün İthal Ettiği İlk 5 Ülke

Çin, ABD, Brezilya, Kolombiya, Hindistan,

Türkiye 6. Sırada

Venezuela'nın Tarımsal Ürün İthal Ettiği İlk 5 Ülke

Brezilya, ABD, Türkiye, Arjantin, Kanada

Türkiye 3. Sırada

Kaynak: (Trademap, 2022)

VENEZUELA'NIN İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ

ÜRÜNLER	2017	2018	2019	2020	2021
030617 Diğer karidesler; dondurulmuş	92,4	82,2	141,7	135,7	183,7
220840 Rom ve tafia-alkol derecesi % 80'den az, tağıir edilmemiş	56,8	66,4	73,5	65,7	96,1
010290 Diğer canlı büyükbaş hayvanlar	-	-	-	-	75,7
160510 Yengeçler (hazırlanmış/konserve)	33,8	47,7	43,9	40,9	68,0
180100 Kakao dane ve kırıkları (ham/kavrulmuş, bütün/kırık)	25,4	28,9	46,6	31,5	35,3
030289 Diğer balıklar(taze veya soğutulmuş)	15,7	21,4	16,7	17,9	30,9
030389 Diğer balıklar (dondurulmuş)	5,2	18,9	29,5	34,5	27,3
030342 Taze veya soğutulmuş sarı yüzgeçli ton balığı	5,2	26,8	15,5	23,9	26,5
071331 Kuru, kabuklu fasulye türü	0,7	0,6	11,6	23,3	9,3
170144 Ham şeker kamışı, katı halde, ilave tatlandırıcı madde içermeyen	-	0,02	-	0,003	8,1
Toplam	330,5	383,1	465,0	465,6	656,3

Kaynak: (Trademap, 2022)(Milyon ABD doları)

TARIM ÜRÜNLERİ İHRACATINDAKİ BAŞLICA ÜLKELER

ÜLKELER	% PAY
Amerika Birleşik Devletleri	28,2
Mısır	12,9
Hollanda	11,3
Fransa	10,8
İspanya	7,2
Almanya	4,3
Guatemala	3,8
İtalya	2,3
Çin	2,2
Ekvador	2,0

Türkiye 25. Sırada yer almaktadır. (%1,2)

VENEZUELA'NIN İTHAL ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ

HS Kodu	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	2020	2021
150790	Soya yağı ve fraksiyonları; diğer	28,0	38,0	47,2	103,1	204,0
230400	Soya fasulyesi yağı üretiminden arta kalan küspe ve katı atıklar	160,0	186,9	165,3	88,6	191,3
100590	Mısır (tohumluk olmayan)	315,6	263,0	164,9	291,1	170,7
100199	Buğday (makarnalık hariç) ve mahlût; tohumluk olmayan	163,7	160,2	78,6	84,0	148,4
190219	Makarna; yumurtasız (pişirilmemiş)	153,0	52,7	96,1	127,8	130,1
100630	Yarı veya tam olarak değirmenden geçirilmiş pirinç	69,8	117,6	100,9	155,7	128,8
170199	Şeker kamışı veya pancarı ve kimyasal olarak saf sakaroz, katı halde	25,8	27,9	45,4	127,3	116,7
100610	Kavuz içinde bulunan pirinç, çeltik	76,2	174,9	122,5	93,3	101,6
210690	Diğer gıda müstahzarları	35,9	20,6	46,6	65,4	99,8
170144	Diğer kamış şekeri; ilave aroma veya renk verici madde içermeyen ham	101,4	146,0	25,6	51,2	82,6
Toplam		2.402,3	2.547,4	1.519,8	1.992,3	2.410,5

Kaynak: (Trademap, 2022), (Milyon ABD doları)

TARIM ÜRÜNLERİ İTHALATINDAKİ BAŞLICA ÜLKELER

ÜLKELER	% PAY
Brezilya	36,8
Amerika Birleşik Devletleri	24,7
Türkiye	8,8
Arjantin	6,0
Kanada	4,8
Kolombiya	3,4
Meksika	2,8
Guyana	2,6
Hindistan	1,4
Şili	1,4

Kaynak: (Trademap, 2022)(Milyon ABD doları)

ORMAN ÜRÜNLERİ İTHALATI

HS Kodu	ÜRÜNLER	2019	2020	2021
481910	Oluklu kâğıt veya kartondan kutu	22,9	13,1	11,2
480256	Sıvanmamış kâğıt ve karton (yazım-basım için)	10,3	3,9	8,2
470321	Sodali veya sülfatlı kimyasal odun hamuru	9,3	10,6	6,5
481810	Tuvalet kâğıtları ve benzeri kâğıtlar	21,6	24,7	5,9
482390	Diğer kâğıt, karton, selüloz vatka ve lif	1,7	2,4	5,5
TOPLAM		122,9	113,3	97,1

Kaynak: (Trademap, 2022)(Milyon ABD doları)

Orman Ürünü İthalat Partnerleri: ABD %20,2 Brezilya %15,8 Kolombiya %12,4

ORMAN ÜRÜNLERİ İHRACATI

HS Kodu	ÜRÜNLER	2019	2020	2021
440349	Sapelli, Afrika Maunu, İroko, ve diğer tropikaller	1	1,9	9,4
440290	Odun kömürü (bambudan olmayanlar)	6,1	5,5	6,1
440729	Rio pelesenki, para pelesenki, rose pelesenki	1,7	1,6	4,2
440711	Çam ağacından kereste; kalınlık ≥ 6 mm	4,5	3,8	3,9
482370	Kâğıt hamurundan kalıplanmış ve pres. eşya	2,3	4,3	3,3
TOPLAM		26,6	20,4	29,9

Kaynak: (Trademap, 2022)(Milyon ABD doları)

Orman Ürünü İhracat Partnerleri: Kolombiya %62 Türkiye %31 Meksika %3,2

TÜRKİYE-VENEZUELA TİCARETİ

Yıllar	İhracat			İthalat		
	Genel	Tarım	%	Genel	Tarım	%
2017	37,4	24,4	65,24	116	0,4	0,34
2018	120,5	75,2	62,4	1.019	0,05	0
2019	131,5	106,4	81	19,7	2,5	12
2020	236,2	197,3	83,5	61,7	2,7	4,3
2021	299,7	221,6	73,9	551,2	2,2	0,3

Kaynak: (Trademap, 2022)(Milyon ABD doları)

TÜRKİYE'NİN VENEZUELA'YA İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 TARIM ÜRÜNÜ

HS KODU	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	2020	2021
190219	Makarna; yumurtasız (pişirilmemiş)	10.162	28.960	63.526	116.038	120.670
110100	Buğday unu/mahlût unu	12.985	7.873	31.638	55.803	47.081
190532	Waffle ve gofretler	82	73	441	4.037	10.757
180690	Diğer çikolata, kakao içeren gıda müstahzarları	97	66	323	3.102	9.862
151219	Ayçiçeği yağı	582	13.817	2.100	4.028	6.007
180631	Çikolata ve kakao içeren diğer müstahzarlar, <= 2 kg'lık bloklar	46	0	106	1.971	5.347
160232	Tavuk Eti	0	0	110	439	4.250
190531	Tatlı bisküviler	49	50	297	1.516	3.797
190590	Ekmek, pasta, kek, bisküvi ve diğer fırıncılık ürünleri	36	36	326	1.265	2.889
190230	Makarna (pişirilmiş veya başka şekilde hazırlanmış)	2	0	815	740	1.772

Kaynak: (Trademap, 2022)(Bin ABD doları)

TÜRKİYE'NİN VENEZUELA'DAN İTHAL ETTİĞİ TARIM ÜRÜNLERİ

HS KODU	ÜRÜNLER	2017	2018	2019	2020	2021
071331	Vigla mango türü fasulye (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	0	18	2.266	2.529	2.229
220840	Rom ve tafia-alkol derecesi % 80'den az, tağyir edilmemiş	22	0	42	23	15
070890	Bakla; diğer (taze/soğutulmuş)	0	0	0	1	1
180310	Kakao hamuru; yağı alınmamış	0	0	0	0	1

Kaynak: (Trademap, 2022)(Bin ABD doları)

TÜRKİYE'DEN VENEZUELA'YA İHRAÇ POTANSİYELİ YÜKSEK ÜRÜNLER

Potansiyel Ürün	Venezuela'nın Dünyadan İthalatı (milyon \$)	Türkiye'den İthalatı (Milyon \$)	TR'nin Dünyaya İhracatı (milyon \$)	Dünyada İhracatında Ülkelerin Payı		Venezuela'nın İthalat Partnerleri	
HS: 110100 Buğday ve mahlût unu	81,3	47	1.106,5	Türkiye	%23,8	Türkiye	%58
				Almanya	%8,3	Brezilya	%28
				Özbekistan	%6	Kolombiya	%6
				Mısır	%4,2	Arjantin	%4
				İtalya	%4,1	Ukrayna	%1
HS: 190531 Tatlı bisküviler	29,2	3,7	359,2	Meksika	%10	Brezilya	%75
				Hollanda	%8	Türkiye	%10
				Almanya	%8	Kolombiya	%3
				Belçika	%6	Lübnan	%3
				Kanada	%4	Hindistan	%2
HS: 170490 Şekerli Mamuller Kakao içermeyen	26,5	0,9	585,4	Türkiye	%3,9		
				Almanya	%13	Kolombiya	%76
				Belçika	%7,3	Brezilya	%7
				Çin	%7,3	Guatemala	%3
				Meksika	%6,5	Türkiye	%3
HS: 190590 Ekmekler	10,9	2,8	446,5	İspanya	%5,7		
				Türkiye	%4,8		
				Almanya	%11	Türkiye	%28
				Kanada	%10	ABD	%28
				Fransa	%8	İtalya	%21
HS: 210690 Gıda müstahzarları	99,8	0,7	441,7	İtalya	%8	Kolombiya	%14
				Türkiye	%1,7		
				Singapur	%12	ABD	%53
				ABD	%11	Brezilya	%35
				Almanya	%8	İtalya	%2
Hollanda	%7	İspanya	%1				
				Türkiye	%0,8	Türkiye	%0,7

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından Trademap verileri kullanılarak düzenlenmiştir.

YATIRIM ORTAMI

Venezuela, 2020 yılında 959 milyon dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 85. sıradadır. Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı'na (UNCTAD) göre ABD 156 milyar dolar ile birinci Türkiye 8 milyar dolar ile otuzuncu sıradadır. 2018-2020 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 5 milyar dolar olan Venezuela, 2020 yılında 25 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoku ile dünyada 88. sıradadır. UNCTAD'a göre ABD 11 trilyon dolar ile birinci Türkiye 212 milyar dolar ile otuz üçüncü sıradadır.

Venezuela ekonomisini olumsuz etkileyen unsurlardan birini başta ABD ve AB olmak üzere ülkelerin uyguladığı dış yaptırımlar oluşturmaktadır. Venezuela'ya uygulanan yaptırımlara ve ülkedeki yatırım ortamına ait detaylı bilgilere Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan "[Venezuela Ülke Raporu](#)" dokümanından ulaşabilmektedir (Anonim a, 2022).

Yabancı Yatırımlara İlişkin Ülke Mevzuatı

A. Genel

Yabancı yatırımları düzenleyen temel yasa 2017 tarihli Üretken Yabancı Yatırım Yasası'dır. Söz konusu Yasa'ya göre bir yatırımın yabancı yatırım olarak değerlendirilmesi için en az 800.000 avro veya 6.500.000 Çin Yuanı ya da eşiti döviz değerine sahip olması gerekmektedir. Küçük ve orta ölçekli şirketleri destekleme kapsamında değerlendirilirse bu miktarın %10'undan az olmamak kaydıyla daha düşük yatırımlar da yabancı yatırım kapsamına alınabilmektedir. Yatırım, fon şeklinde olabileceği gibi fiziki ya da lisans ve isim hakkı gibi fiziki olmayan sermaye şeklinde de olabilir. Bir şirketin yabancı olarak kabul edilmesi için %50'den fazlasını yabancı paya sahip olması gerekmektedir. Yatırım kaydedildikten sonra en az 2 yıl ülkede kalması zorunludur.

Venezuela'da iş yapmak isteyen şirketlerin yönetici ve temsilcilerine birden fazla giriş çıkış imkânıyla 1 yıl geçerli vize (TR-N) verilmektedir. Ülkede yabancı yatırımcı statüsüne sahip olan şirketlerin ortak ve temsilcilerine ise birden fazla giriş çıkış ve uzatma imkânına sahip 3 yıllık yatırımcı vizesi (TR-I) hakkı tanınmaktadır.

Ayrıca, tek taraflı zorlayıcı yaptırımların ve diğer kısıtlayıcı veya cezai önlemlerin takibinin yapılmasının yanı sıra, yatırım ve dış ticaret stratejisi çerçevesinde, üretim projelerinin değerlendirilmesi, onayı ve tanıtımından sorumlu olmak üzere Uluslararası Verimli Yatırım Merkezi kurulmuştur.

Yabancı Sermayeye Yönelik Kısıtlamalar

Mevzuat açısından bakıldığında yabancı şirketler için herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır. Venezuela Anayasası'nın 301. maddesine göre, yerli ve yabancı şirketlere eşit muamele ilkesi kabul edilmiştir. Bununla birlikte, uygulamada başta millileştirme ve kamulaştırma gibi sorunların yaşandığı bilinmektedir. Ayrıca, Anayasa'nın 302. maddesine göre petrol ve diğer stratejik sektörler için Hükümet yabancılara yönelik

kısıtlama getirebilmektedir. 2001 yılında çıkarılan Hidrokarbon Yasası'na göre bu sektörde faaliyet gösteren şirketlerin en az %50'lik payının kamuya ait olması gerekmektedir.

Yatırım Teşvik Mevzuatı

Yabancı yatırım statüsündeki yatırımın 2 yıl boyunca ülkede kalma zorunluluğu olmakla birlikte kârın tamamının ilk yıldan itibaren transferi mümkündür. Zorunlu hallerde kâr transfer oranı %60-80 arasında sınırlanabilir.

Yabancı yatırımlar; Hükümetin belirlediği alanlarda özel fayda sağlayıcı niteliklere sahip olursa vergi indirimi, hızlandırılmış amortisman, tarife muafiyeti, özel kredi koşulları, devlet tarafından sağlanan hammaddelere erişim kolaylığı gibi çeşitli teşvik türlerinden yararlanabilmektedir. Sanayi, hizmetler ve araştırma alanlarında yapılan yeni yatırımlarda %10 gelir vergisi indirimi uygulanmaktadır. Yatırım endüstri parklarında yapılırsa, yatırımın büyüklüğüne göre gelir vergisi indirimi %30-60 arasında değişmektedir. Turizm altyapısı alanında yapılan yatırımlardaki vergi indirimi %75 olarak uygulanmaktadır.

İhracatta KDV iadesi sistemi bulunmaktadır. Özel ekonomik bölgelerde sermaye malı ve teknoloji ithalatında KDV desteği uygulanmakta olup duruma göre vergi oranı %0-2 oranlarında değişmektedir.

DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Milyon \$		2016	2017	2018	2019	2020
Stok	Giriş	23.569	22.175	22.918	24.616	25.468
	Çıkış	26.101	25.396	25.641	27.843	26.782
Akım	Giriş	1.587	-68	886	934	959
	Çıkış	1.041	2.234	661	1.076	-79

Kaynak: UNCTAD

Sektör ve ülke bazında istatistiksel verilere açık kaynaklardan ulaşmak mümkün olmasa da yapılan değerlendirmelerde Venezuela'da tarihsel olarak yabancıların en ağırlıklı olduğu sektörlerin başta petrol olmak üzere doğal kaynaklar, bankacılık, iletişim ve imalat sanayileri olduğu tahmin edilmektedir.

Türkiye'nin Venezuela'daki Yatırımları

Merkez Bankası Ödemeler Dengesi İstatistiklerine göre 2002-2022/Mart dönemi için uluslararası doğrudan yatırım bulunmamaktadır.

Venezuela'nın Türkiye'deki Yatırımları

Merkez Bankası Ödemeler Dengesi İstatistiklerine göre 2002-2022/Mart dönemi için uluslararası doğrudan yatırım bulunmamaktadır.

BANKACILIK

Ülke para biriminin değerine (mevcut en büyük nakit paranın değeri yaklaşık 2 dolar civarındadır) ve bulunma gücüne bağlı olarak ticaretle yerel nakit kullanımı çok düşük meblağlar tutan az sayıdaki iş dışında yoktur.

Döviz kullanımının yasak olduğu dönemlerde alışverişler bankamatik kartları ya da banka transferleri yoluyla yapılırken 2019 yılından itibaren döviz kullanımının kademe kademe serbest bırakılması üzerine alışverişlerin önemli bir kısmı ABD doları ile gerçekleştirilir hale gelmiştir. Yapılan son tahminlere göre ülke genelindeki alışverişlerin üçte ikisinden fazlası ABD doları ile yapılmaktadır.

Venezuela 2019 yılında kısmen liberal bir döviz kuru ve fiyat politikası izlemeye başlamıştır. Sabit kur sisteminin kaldırılarak belirli limitler dâhilinde özel bankalara döviz alım satım yetkisi verilmesi resmi kur ile karaborsa kuru arasındaki makasın büyük ölçüde kapanmasını sağlamıştır. Bu durum, alışverişlerde yabancı bankaların kredi kartlarının kullanılmasını da mümkün hale getirdiğinden ticaretin bir kısmı da kredi kartları ile gerçekleştirilmektedir.

Venezuela'da yerli ve yabancı sermayeli birçok banka hizmet vermektedir. Bankalar SUDEBAN (La Superintendencia de Instituciones del Sector Bancario) adlı kamu gözetim ve denetim kuruluşunun kurallarına tabi olarak faaliyet yürütmektedir (Anonim e, 2022).

VERGİLENDİRME

Gümrük vergisi yanında, ülkede uygulanmakta olan %16 katma değer vergisi ile sınırlı sayıdaki üründe uygulanan %10 özel tüketim vergisi de ithalat sırasında ödenmesi gereken vergilerdir.

Venezuela Kurucu Meclisinin vergilerle ilgili çeşitli kanunlarda yaptığı değişiklikler Resmi Gazete'nin 29 Ocak 2020 tarih ve 6507 sayılı mükerrer sayısında yayınlanmıştır. Buna göre, Venezuela Devlet Başkanına lüks diye tabir edilebilecek çeşitli malların ticaretinde %20'ye varan oranlarda ek harcama vergisi koyma yetkisi verilmiştir.

Ayrıca, yapılan alışverişlerde *Petro* (Kripto Para) dışında başka bir kripto para ya da döviz kullanılması durumunda %5-15 ek harcama vergisi alınacağı açıklanmıştır (Anonim a, 2022).

KAYNAKÇA

- Anonim a., *Venezuela Ülke Profili*. T.C. Ticaret Bakanlığı Resmi İnternet Sayfası:
<https://ticaret.gov.tr/data/61aa18ac13b87604f00c8a44/VENEZUELA%20%C3%BCIke%20profili%20%202022.pdf> Erişim tarihi: 15.09.2022
- Anonim b., *Dünya Ticaret Örgütü Resmi İnternet Sayfası*. "Preferential Trade Agreements":
<http://ptadb.wto.org/Country.aspx?code=862>, Erişim tarihi: 16.09.2022
- Anonim c., *"Bolivarian Republic of Venezuela and the WTO"*. Dünya Ticaret Örgütü Resmi İnternet Sayfası:
https://www.wto.org/english/thewto_e/countries_e/venezuela_e.htm, Erişim tarihi: 22.09.2015
- Anonim d., *Venezuela Pazar Bilgileri*. T.C. Ticaret Bakanlığı Resmi İnternet Sayfası:
<https://ticaret.gov.tr/data/62348ddc13b876bd9c0b9979/VENEZUELA%20pazar%20bilgileri%202022.pdf>, Erişim tarihi: 18.09.2015
- Anonim e., *T.C. Ticaret Bakanlığı. Yurt Dışı Yatırım Profili - Venezuela*:
<https://ticaret.gov.tr/data/60abfccb13b8765574d9eb3f/YurtD%C4%B1%C5%9F%C4%B1Yat%C4%B1r%C4%B1mProfili/YurtD%C4%B1%C5%9F%C4%B1Yat%C4%B1r%C4%B1mProfili-Venezuela-2021.docx>
Erişim tarihi: 11.09.2022
- Dünya Bankası., *"Climate Change Knowledge Portal"*. Dünya Bankası Resmi İnternet Sayfası: <https://climateknowledgeportal.worldbank.org/country/venezuela-rb/climate-data-historical>, Erişim tarihi: 05.09.2022
- FAOSTAT., *Birleşmiş Milletler Tarım ve Gıda Örgütü Resmi İstatistik Portalı*. FAOSTAT:
<https://www.fao.org/faostat/en/#data/RL>, Erişim tarihi: 18.09.2022
- Trademap., *"International Trade Center"*. "Trade Statistics Database":
https://www.trademap.org/Product_SelCountry_TS.aspx?nvpm=1%7c862%7c%7c%7c%7cTOTAL%7c%7c%7c2%7c1%7c1%7c1%7c2%7c1%7c1%7c1%7c%7c1, Erişim tarihi: 08.09.2022

Bu çalışma, Ülkemiz ve Venezuela arasında tarım ve ormancılık alanlarındaki ilişkileri ortaya koyarken, Venezuela'da yatırım yapabilecek Türk iş insanlarına yardımcı olmak amacıyla; Tarım ve Orman Bakanlığı, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır.

Not: Kapak sayfasında yer alan QR kodu okutarak çalışmanın elektronik nüshasına ulaşabilmektedir. Elektronik nüsha vesilesiyle çalışma içerisinde kullanılan, Ticaret Bakanlığı ve diğer kurumlara ait kaynaklara ilgili metinler içerisinde yer verilen linkler vasıtasıyla erişim sağlanabilmektedir.

Karakas Ticaret Müşavirliği İletişim Bilgileri:

Adres:

Telefon Numaraları

E-posta

Calle Kemal Atatürk No: 6 Quinta
Turquesa Valle Arriba 1061 Karakas,
Venezuela
+58 212 427 0438 ve +58 212 991 00 75
karakas@ticaret.gov.tr

Venezuela Büyükelçiliđi İletişim bilgileri;

Adres:

Telefon Numaraları:

Acil Durum / Nöbetçi Telefon Numarası

E-posta

Calle Kemal Atatürk No: 6 Quinta
Turquesa Valle Arriba 1061 Karakas,
Venezuela
+58 212 991 00 75, +58 212 993 92 02
+58 412 330 75 29
embajada.caracas@mfa.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için;

Burcu NAMAL
Mühendis
İkili İlişkiler ve Protokol Daire Başkanlığı
0312 287 3360 – dâhili: 4633
burcu.namal@tarimorman.gov.tr

Tolgahan BAHTİYAR
AB Uzmanı / Ülke Masaları Sorumlusu
İkili İlişkiler ve Protokol Daire Başkanlığı
0312 287 3360 – dâhili: 4633
tolgahan.bahtiyar@tarimorman.gov.tr